

ministeren til den danske Gesandt i Berlin. Sætningen, som den staar, kan imidlertid give Anledning til Misforstaaelse — ganske vist ikke af *reel* Betydning — jeg skal derfor tillade mig til yderligere Forklaring at oplæse en lidt omredigeret Slutning paa den nævnte „Meddelelse“, begyndende efter Semikolon'et i Linie 10 fra neden:; i denne Udtalelse indeholdtes saaledes den danske Regerings Anerkendelse af, at den ikke kunde paastaa, at Pragerfredens Artikel V hjemlede den nogen Ret. Og som det endvidere fremgaar af en Depeche fra den danske Udenrigsminister til Gesandten i Berlin af 14. Februar 1879 blev det ligefrem af førstnævnte mundtlig meddelt den tyske Chargé d'Affaires, den 13. Februar 1879, i Besvarelse af en Forespørgsel, denne ifølge Ordre havde stillet, „at vi ikke paastod, at Danmark skulde have nogen „Ret“, ligesom det af samme Depeche ses, at den danske Regering forstod Ordene i den fornævnte, til den tyske Regering overleverede Depeche af 12. Februar som „netop“ indeholdende en Anerkendelse af „at vi ikke kunne paastaa, at Artikel V endnu hjemler os nogen Ret.“ —

Da jeg har Grund til at tro, at den ærede 1ste Landstingsmand for 1ste Kreds lægger særlig Vægt paa, at Ordet „endnu“, der forekommer i Depechen til den danske Gesandt i Berlin, ikke synes at være brugt i den mundtlige Udtalelse til den tyske Chargé d'Affaires, skal jeg tillade mig at bemærke følgende. Den danske Regering havde to Organer, ved hvilke den stod i officiel Forbindelse med Regeringen i Berlin, dels den tyske diplomatiske Repræsentant her, dels den danske Gesandt i Berlin, og hvad enten den benyttede den ene eller den anden af disse Veje, maatte dens Udtalelser være lige bindende for den. Naar den danske Regering derfor instruerer den danske Gesandt i Berlin om, hvorledes Ordene i Depechen af 12. Februar ere at forstaa, saa er det, for at Gesandten kan vide, hvilket Standpunkt han skal indtage overfor den tyske Regering, og dette Standpunkt maa han ogsaa have indtaget. Jeg skal yderligere tilføje, at det af en Depeche, ligeledes af 14. Februar 1879, til den danske Gesandt i Wien ses, at den danske Udenrigsminister mundtlig havde anmodet den herværende østerrig-ungarske Gesandt om „at konstatere hos sin Regering, at den kongelige Regering ikke til ham i nogen Maade havde antydnet end sige paastaaet, at den ogsaa efter Traktaten af 11. Oktober havde nogen international eller juridisk Ret.“ Hvis

Ordet „endnu“ havde en *reel* Betydning i Sagen, vilde det have været uheldigt, om den daværende danske Udenrigsminister havde sagt et til den herværende tyske Chargé d'Affaires, et andet til den herværende østerrig-ungarske Gesandt og til den danske Gesandt i Berlin. Men hele dette Spørgsmaal om Ordet „endnu“ forekommer mig *reelt* betydningsløst. Det afgørende i Sagen er, at den danske Regering i 1879 overfor den tyske Regering *utvetydig har erkendt, at Danmark ikke havde nogen „Ret“ i Henhold til Pragerfredens Art. V.* — Om den mente, at Danmark *aldrig* havde haft nogen „Ret“ i Henhold til den nævnte Artikel, eller at det *ikke længer* havde nogen saadan „Ret“, fremgaar ikke klart af de foreliggende diplomatiske Aktstykker, men det ses ikke at have nogen *praktisk* Betydning efter de ovenfor omtalte fra dansk Side i 1879 fremkomne Udtalelser.

I Besvarelse af det 3die af det ærede Medlem stillede Spørgsmaal skal jeg udtale, at jeg ikke anser det for nødvendigt at give nogen yderligere Meddelelse til Rigsdagen ud over, hvad jeg her har sagt.

Forespørgeren (Matzen): Nu ere vi altsaa dog naaede saa vidt, at det er anerkendt, at det er en urigtig Fremstilling, Meddelelsen indeholder. Det forekom mig, at den højtærede Udenrigsminister begyndte med at sige, at den paagældende Sætning ikke indeholdt en Angivelse af en Udtalelse fra den danske Udenrigsminister til den tyske Chargé d'Affaires, hvilket skulde fremgaa af, at den ikke angives at være en ordret Gengivelse. Nej, det er ganske vist, den er fremsat i indirekte Form, men ligefuldt maa jeg fastholde, at den fremtræder som en Gengivelse af Indholdet af, hvad der er sagt af Udenrigsministeren til den tyske Chargé d'Affaires. Og ikke blot kan den misforstaaes, men som den staar, kan den ikke forstaaes anderledes. Saa mente den højtærede Udenrigsminister, at denne Sætning, som den stod, og dette, at den var fremstillet som en Udtalelse fra Udenrigsministeren til den tyske Chargé d'Affaires i Stedet for til den danske Gesandt, ikke havde nogen Betydning, men det kan jeg ikke paa nogen Maade anerkende, og for at belyse dette skal jeg tillade mig at gaa noget nærmere ind paa det foregaaende Indhold af Meddelelsen, idet jo Slutningen her i Virkeligheden danner Konklusionen paa hele den foregaaende Udvikling.

I Meddelelsen siges det, at den frem-